

Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy

Zastoupení v České republice

Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy

Výzkumně prezentační projekt Jagello 2000
realizovaný ve spolupráci
s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně
a se Zastoupením Evropské komise v České republice.

Pro Informační centrum o NATO vydalo Jagello 2000.

Praha – Ostrava 2015

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy. -- 1. vydání. -- Praha, Ostrava : Pro Informační centrum o NATO vydalo Jagello 2000, 2015. -- 16 stran

„Výzkumně prezentační projekt Jagello 2000 realizovaný ve spolupráci s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně a se Zastoupením Evropské komise v České republice.“

ISBN 978-80-904850-2-0 (Jagello 2000: brožováno)

355.01-022.324 * 355.45 * (4)

- hybridní válka
- obrana státu -- Evropa -- 21. století
- studie

355/359 - Vojenství. Obrana země. Ozbrojené síly [15]

© Jagello 2000, 2015

ISBN 978-80-904850-2-0

Obsah

Úvod	7
1. Hybridní válka jako pojem a koncept	8
1.1. Návrh definice hybridní války	8
2. Aplikace prvků hybridní války proti Gruzii a Ukrajině	9
2.1. Gruzie 2008	9
2.2. Ukrajina 2014 - 2015	10
3. Jde o nový přístup?	11
4. Potenciál hybridní války	11
5. Návrh možných opatření ke zlepšení schopnosti státu čelit hybridní válce	13
Literatura	15

Úvod

Evropa od roku 2014 intenzivně čelí novému druhu hybridních bezpečnostních hrozeb, které v sobě spojují celou řadu různých způsobů válčení - od použití konvenčních, nepravidelných či speciálních vojenských jednotek, přes informační, ekonomické a kybernetické prostředky až po teroristické činy a kriminální aktivity. Tyto hrozby jsou aktuální i pro Českou republiku.

Efektivní reakce na tyto hrozby bude muset být nejen dlouhodobá, ale rovněž si vyžádá komplexní přístup všech bezpečnostních složek, vedle armádních a tajných služeb také policie a celní správy. V českém prostředí zatím chybí jasná definice hybridních hrozeb, stejně jako doposud neproběhla odborná diskuse relevantních aktérů zaměřená na připravenost bezpečnostních složek (ČR) a na jejich schopnosti na ně adekvátně reagovat. Sdružení Jagello 2000 proto společně s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně (FSS MU) a ve spolupráci se Zastoupením Evropské komise v České republice realizovalo od května do září 2015 výzkumně prezentační projekt, jehož výsledkem je tento odborný podklad k tématu hybridní války.

První částí projektu byl odborný seminář na FSS MU konaný v červenci 2015 v Brně určený pro přední české experty zabývající se danou problematikou, na jehož podkladě byla vypracována první verze odborného podkladu s návrhem definice hybridní hrozby a doporučenými postupy pro obranu proti ní.

Druhou fází projektu byl workshop pro představitele bezpečnostních složek České republiky zaměřený na praktickou připravenost, na němž byl zpracovaný podklad představen odborné veřejnosti – auditorium zahrnovalo mj. zástupce Ministerstva obrany ČR, Ministerstva zahraničních věcí ČR, Ministerstva vnitra ČR, Policie ČR, Národního bezpečnostního úřadu, Celní správy ČR a akademické sféry. Tato akce proběhla v pátek 18. září 2015 v rámci odborných doprovodných programů Dnů NATO v Ostravě, na jejichž realizaci pořádající sdružení Jagello 2000 dlouhodobě spolupracuje se všemi složkami integrovaného záchranného systému.

Výsledkem těchto diskuzí je následující podklad, který zohledňuje vstupy a připomínky z celého průběhu projektu. Autory textu jsou Zdeněk Kříž, Zinaida Shevchuk a Peter Števkov z Masarykovy univerzity.

1. Hybridní válka jako pojem a koncept

Válka je v Clausewitzově pojetí chápána jako pokračování politiky státu násilnými prostředky, které jsou použity k donucení protivníka vykonat naši vůli. Primární roli v tomto pojetí hraje použití ozbrojeného násilí v jeho symetrické anebo asymetrické formě. Za tímto účelem jsou užity všechny prostředky společnosti, jak bylo později rozpracováno v konceptu totální války. Hybridní válka sice slouží stejnému účelu, tedy dosažení politických cílů, které mohou být velmi rozmanité, nicméně od války v Clausewitzově pojetí (dále také klasická válka) se v mnohých aspektech odlišuje.

Odborná debata o hybridní válce začala v zahraniční literatuře dávno před ruskou invazí na Ukrajinu. Podle našeho názoru její slabina spočívá v tom, že dostupné definice nestanovují jednoznačná demarkační kritéria pro rozlišení klasického a hybridního válčení. Pokud chceme odlišit hybridní válku od klasické války, je podle našeho soudu vhodné jako hlavní demarkační kritérium použít prostředky, které jsou prioritně využívány pro dosažení cílů války. Pro hybridní válčení je důležité, že nevojenské prostředky subverzivní povahy mají sehrát hlavní roli. V ideálním případě nemusí být vojenská síla útočícím státem otevřeně vůbec použita. Cílem útočnicka je ovládnout mysl politického vedení a obyvatel napadeného státu pomocí propagandy (psychologické operace), klamných operací a zastrasování terorem. Pokud již je vojenská síla použita, je použita na zapřenou. Užití demarkačních kritérií priority nevojenských nástrojů subverze a vedení boje na zapřenou umožňuje jednoznačně odlišit hybridní válku od jiných typů válek.

1.1. Návrh definice hybridní války

Hybridní válka je ozbrojený konflikt vedený kombinací nevojenských a vojenských prostředků s cílem jejich synergickým efektem přinutit protivníka k učinění takových kroků, které by sám o sobě neučinil. Alespoň jednou stranou konfliktu je stát. Hlavní roli při dosažení cílů války hrají nevojenské prostředky v podobě psychologických operací a propagandy, ekonomických sankcí, embarg, kriminálních aktivit, teroristických aktivit a jiných subverzivních aktivit obdobného charakteru. Vojenské operace útočnicka jsou vedeny na zapřenou nepravidelnými silami kombinujícími symetrické a asymetrické způsoby vedení bojové činnosti proti celé společnosti a zejména proti jejím politickým strukturám, orgánům státní správy a samosprávy, ekonomice státu, morálce obyvatelstva a ozbrojeným silám.

2. Aplikace prvků hybridní války proti Gruzii a Ukrajině

2.1. Gruzie 2008

Rusko-gruzínský ozbrojený konflikt v létě roku 2008 vypukl v době olympijských her v Pekingu a vyvolal v mezinárodním prostředí silné znepokojení. Podle některých expertů šlo dokonce o první ozbrojené střetnutí mezi Západem a Východem po skončení studené války. Hlavním cílem Ruska bylo zachování svého vlivu prostřednictvím vojenských operací, uznání nezávislosti dotčených regionů a zajištění významné vojenské přítomnosti na těchto územích. V neposlední řadě Rusko „pohřbilo“ šance Gruzie na dosažení členství v NATO v blízké budoucnosti, o což Gruzie usiluje od roku 2002. **V tomto případě nešlo o hybridní válku ve smyslu výše navržené definice. Šlo o válku v klasickém pojetí, ve které Rusko otevřeně vojensky intervenovalo a využívalo prvky hybridního válčení k přípravě a podpoře vedení bojových operací.** Dosažení politických cílů operace došlo primárně použitím vojenské síly a prvky hybridního válčení (ekonomické sankce a embarga, informační válka, válka v kyberprostoru atd.) sehrály spíše podpůrnou roli.

Obě strany ozbrojeného konfliktu vedly intenzivní informační válku, což ztěžuje oddělení faktů od úmyslně šířených dezinformací. Těto válce dominovala tři hlavní témata:

1. Gruzie a zejména prezident Saakašvili byli agresori;
2. Rusko bylo nuceno zasáhnout na obranu svých občanů a zabránit humanitární katastrofě (defensivní charakter);
3. Západ nemá žádný legitimní důvod pro kritiku Ruska, protože Rusko pouze činí to, co Západ učinil roku 1999 v Kosovu.

Souběžně s informační válkou proti Gruzii proběhla také válka kybernetická. Celkem bylo napadeno na 38 gruzínských stránek včetně stránky gruzínského prezidenta, ministerstva zahraničních věcí, národní banky, parlamentu a nejvyššího soudu. Tyto útoky byly centrálně řízeny a koordinovány.

Je obtížné hodnotit výkonnost ruské armády, jelikož dodnes není zcela zřejmé, zda se jednalo o předem plánovanou a pečlivě připravenou vojenskou operaci, nebo zda šlo o oboustranně nečekanou válku, na kterou žádná z konfliktních stran nebyla předem připravena. Nicméně rychlost nasazení ruských vojenských sil v hornatém terénu, brzké otevření druhé fronty v Abcházii, ruská špionážní činnost v regionu, vojenské provokace v předvečer války, sestřelení gruzínského bezpilotního letounu a v neposlední řadě i ruské vojenské cvičení v regionu (“Kavkaz 2008”)

svědčí o připravenosti Ruska k eskalaci konfliktu. Konflikt přesto odhalil mnoho ruských nedostatků, zejména pak slabiny v koordinaci pozemních, námořních a vzdušných sil. Podle dostupných zdrojů důležitou roli ve vojenských operacích sehrály výsadkové jednotky a síly zvláštního určení. Reformy, které oznámil ruský prezident bezprostředně po válce, odrážejí záměry zlepšit schopnost Ruska účinně vést kampaně za použití moderních technologií a operačních postupů.

2.2. Ukrajina 2014 - 2015

Rusko vůči Ukrajině použilo a používá širokou škálu vojenských (asymetrických i symetrických), ekonomických, informačně-propagandistických, diplomatických a pravděpodobně i kybernetických prostředků boje.

Činnost ruské diplomacie samozřejmě není v textu tohoto rozsahu a účelu možné shrnout, v krátkosti však lze konstatovat, že Rusko se na půdě světových organizací snaží o oslabení Kyjeva, a to zejména prosazováním federalizace Ukrajiny. Z ekonomických prostředků jde především o manipulaci s cenou za dovážený ruský zemní plyn a omezující netarifní opatření na ukrajinské potravinářské zboží. Obzvláště závažné jsou pro ukrajinskou ekonomiku sankce v podobě zákazu využívání ruského vzdušného prostoru ukrajinskými aeroliniemi.

Rusko využívá tzv. novou propagandu, která nemá za cíl recipienta přesvědčit, nýbrž jej znejistit v tom, co je pravda a čemu lze důvěřovat. V rámci dosažení podpory válečnému konfliktu u domácí populace Rusko využívá širokou škálu mediálních prostředků, především státní televize, které jsou svým pokrytím Ukrajiny schopné významně ovlivnit i tamní veřejné mínění. Zmínit lze například Russia Today, Hlas Ruska, Sputnik, tiskovou agenturu TASS nebo agenturu RIA Novosti. Za zmínku stojí i z víceřkých zdrojů potvrzená existence tzv. armády vládou placených trollů, tedy internetových bloggerů a diskutérů, kteří na domácích a světových webech přispívají do příspěvků, ve kterých prezentují ruskou vládou preferovaný názor.

V případě kybernetické roviny bylo zaznamenáno několik útoků na ukrajinské vládní weby a systémy (např. ukrajinský sčítací volební elektronický systém, útok na ukrajinské dopravní síť nebo útoky na webové stránky dobrovolnických praporů). Není však s jistotou možné určit, jestli šlo o práci ruských silových složek. Zároveň je potřeba zdůraznit, že všechny kybernetické útoky jsou jen vrcholem ledovce. Rozsah ruských kybernetických útoků pomocí malwaru nebo spywaru nebude nikdy možné s určitostí stanovit, pokud se Rusko těchto informací nevzdá dobrovolně (nebo pokud neuniknou).

Ve vojenské dimenzi jsou Rusko a separatisté schopní do konfliktu nasadit široké spektrum jednotek. Podle amerického ministerstva obrany mělo v listopadu 2014 Rusko na Ukrajině (bez zahrnutí Krymu) 7 tisíc regulérních vojáků. Do dnešního dne se na Ukrajině údajně vystřídalo víc než 40 tisíc ruských vojáků. Rusko a ruské organizace aktivně podporují (logisticky, materiálně a taky personálně) separatisty, kteří jsou kombinací místního obyvatelstva, občanů Ruska a sporadicky občanů mnoha dalších zemí. Bez rozsáhlé logistické podpory zvenčí je nemožné vedení bojových operací separatisty v rozsahu, který na východní Ukrajině vidíme. Rusko je jediným státem v regionu, který k tomu má kapacity a motivaci.

Pokud aplikujeme výše navrženou definici, tak o hybridní válce můžeme hovořit zejména v souvislosti s ruským obsazením Krymu a ruskými operacemi do léta 2014. Hodnocení tohoto konfliktu od léta 2014 je méně jednoznačné. Od léta 2014 je zcela zřejmé, že na východní Ukrajině operují vojáci pravidelné ruské armády a v případě potřeby (hrozící porážka separatistů) i celé organické jednotky. Popírání této přímé ruské vojenské participace patří do arzenálu hybridní války. **Na straně druhé přímá vojenská intervence Ruska naznačuje, že hybridní válka narazila na svoje limity.**

3. Jde o nový přístup?

Základním stavebním kamenem konceptu hybridní války je koncept subverze, která se skládá ze čtyřech hlavních etap:

1. demoralizace cílové společnosti,
2. destabilizace cílové společnosti,
3. vyvolání krize v cílové společnosti,
4. převzetí kontroly nad cílovou společností vnitřními silami napojenými na útočníka.

Jde o starý sovětský (marxisticko-leninský) koncept, který SSSR uplatňoval vůči Západu po celou dobu své existence. Útoky na politické autority protivníka, propaganda, vyvolávání nepokojů, zakládání „lidových republik“ atp. jsou dlouho známé komponenty v nové vestě hybridního válčení. Moderní informační technologie umožňují násobení účinku, které přináší novou kvalitu a nebezpečnost tohoto fenoménu.

4. Potenciál hybridní války

Hybridní válka bývá v mediálním prostoru považována za extrémně nebezpečnou. Většinou se zastánci této teze odvolávají na ruského generála

Gerasimova, jenž tvrdí, že hybridní válka může rozvrátit i dobře spravovaný a prosperující stát. Tento optimismus (nebo pesimismus, neboť záleží na úhlu pohledu) je ve světle dosavadní empirické evidence obtížně udržitelný. Při bezpečnostní analýze tohoto fenoménu je důležité jeho možnosti nepodceňovat, ale ani nepřeceňovat. Hlavním problémem pro obránce je identifikovat okamžik, kdy je terčem hybridního útoku. **Obrana proti hybridní válce leží proto v první linii na zpravodajích službách a ve druhé linii na autentické občanské společnosti.** K tomu, aby použití hybridní války mohlo vést k dosažení politických cílů, je třeba naplnění mnoha specifických nezbytných, avšak nikoli dostačujících, podmínek, které teprve ve své konfiguraci generují příznivé bojiště pro hybridní válčení.

Dosavadní empirická evidence naznačuje, že jde minimálně o následující nezbytné, avšak izolovaně nikoli dostačující, podmínky:

1. napadená země je dlouhodobě špatně spravovaný stát, který neplní svoje základní funkce,
2. obyvatelstvo je rozdělené podle několika štěpících linií,
3. potenciální útočník disponuje u části obyvatel napadené země jistou přitažlivostí, a může proto užívat nástroje soft power,
4. napadená země přímo sousedí s útočníkem a není schopná efektivně kontrolovat hranice,
5. napadená země nemá věrohodné spojence a
6. útočník disponuje jistou mírou důvěryhodnosti v mezinárodním společenství, která mu umožňuje ovlivňovat mezinárodní společenství svojí verzí událostí.

I v případě Ukrajiny, která je v postkomunistickém prostoru prototypem špatně spravovaného státu, jenž je řízen jako firma, která oligarchům snáší zlatá vejce, hybridní válka uspěla pouze v první fázi na Krymu. Ovšem už **ve druhé fázi**, kdy se Rusko povzbuzené úspěchem na Krymu pokusilo rozštípnout Ukrajinu po linii Oděsa – Charkov, **tento koncept fatálně selhal** a porážce ruských nepravidelných sil na východě Ukrajiny bojujících do té doby na zapřenou musela zabránit až otevřená intervence ruských regulérních sil v létě 2014. Ta trvá dodnes a má pro Rusko negativní politické, ekonomické a vojenské důsledky.

Pokud uvažujeme o dalším potenciálu hybridního způsobu válčení proti Západu a jemu blízkým zemím, musíme zohlednit, že **Rusko ztratilo moment překvapení.** Potenciální cíle tohoto způsobu válčení, což v našem regionu znamená hlavně Baltské státy a zprostředkovaně NATO, by nyní byly méně šokovány než v roce 2014. Totéž je relevantní i pro ostatní země Západu. Zda tento závěr platí i pro Bělorusko a země střední Asie je ale otázkou. Některé kroky Běloruska naznačují, že si Lukašenko je vědom těchto rizik.

Hybridní válčení je nutné bedlivě analyzovat a připravovat se na jeho vedení. Země střední Evropy by měly pozornost věnovat zejména Rusku. **Boj proti protivníkovi, který užívá hybridní válku, je úkolem celé společnosti a musí být veden ve všech oblastech.** V neposlední řadě společnost musí být připravena provádět proti útočnickovi hybridní protiútoky zejména na poli informační války a v kyberprostoru. Nicméně podle našeho soudu **mnohem nebezpečnější formou ruské agrese proti členům NATO by bylo opakování gruzínského scénáře, zejména pokud by bylo podpořené jaderným vyhrožováním ze strany Ruska.**

5. Návrh možných opatření ke zlepšení schopnosti státu čelit hybridní válce

- Posilovat schopnost státu plnit jeho základní funkce, a tím loajalitu občanů ke státu.
- Provádět zpravodajskou a analytickou činnost s cílem odhalit přípravu protivníka k vedení hybridní války a zejména vlastní zahájení hybridního útoku pomocí subverze.
- Průběžně vytipovávat státy, které by k užití hybridní války mohly sáhnout, a zaměřit na ně pozornost již v době míru. Vůči vytipovaným státům kontinuálně připravovat plány protiopatření jak defenzivního, tak ofenzivního charakteru ve všech oblastech relevantních pro hybridní válčení.
- Systematicky bránit infiltraci politického vedení státu vlivovými agenty potenciálního hybridního útočnicka.
- Vhodnou formou seznamovat veřejnost s vlivovými sítěmi, které si potenciální hybridní útočnick buduje v cílové zemi útoku, a s jejich modem operandi.
- Posilovat sociální soudržnost země. Aktivní politikou státu nedovolit vytváření různě definovaných společensky vyloučených oblastí (např. na základě etnického, náboženského nebo sociálního klíče atp.), o které by se potenciální útočnick mohl opřít a které by mohl zneužít ve své kampani.
- Rozvíjet a budovat politické vztahy s dalšími potenciálními cíli hybridní agrese. Vyměňovat si navzájem zkušenosti jak na vhodných multilaterálních platformách (NATO a EU), tak bilaterálně.
- V oblasti zahraniční politiky usilovat o pokrytí hrozeb spojených s hybridní válkou mezinárodními organizacemi kolektivní obrany, kterých je stát členem.
- Omezovat na minimální nezbytnou míru diplomatické, hospodářské, vojenské

a kulturní vztahy se zeměmi, které byly vyhodnoceny jako potenciální hybridní útočník.

- Přiměřenou formou rozvíjet ve státě branné vědomí a provádět osvětovou činnost mezi obyvatelstvem o hybridní válce a způsobech, jak jí čelit. Systematicky rozvíjet v této oblasti spolupráci s autentickou občanskou společností.
- Posilovat flexibilitu a schopnost samostatného jednání na všech úrovních orgánů státní správy, samosprávy a ozbrojených sil státu.
- Rozvíjet celé spektrum schopností potřebných k hybridnímu válčení, zejména zpravodajských schopností, schopností k operacím v kyberprostoru a schopností k informačním operacím.
- Budovat vojenské schopnosti tak, aby byly využitelné jak ve všech typech expedičních operací, tak při obraně teritoria.
- Posilovat schopnost policie zasáhnout proti nepravdělným a neidentifikovaným nepřátelským ozbrojeným formacím bojujícím na zapřenou v samém zárodku jejich pokusů o ochromení a převzetí orgánů státní správy a samosprávy.
- Vytvořit legislativní podmínky k tomu, aby síly policie mohly být na území státu co nejrychleji posíleny armádou v boji s neidentifikovanými ozbrojenými formacemi v době, kdy nebyla státu formálně vyhlášena válka.
- Vědecky studovat problematiku hybridního válčení využitím přístupů všech relevantních vědeckých disciplín.

Literatura

Asmus, R. D. A Little War that Shook the World. New York: Palgrave MacMillan. 2010.

BBC News, Russia hits West with food import ban in sanctions row, BBC News, 7. srpna 2014, <http://www.bbc.com/news/world-europe-28687172>

Chicky, J. E. „The Russian-Georgian: Political and Military Implications for U.S. Policy“, Central Asia-Caucasus Institute, 2009, <http://www.silkroadstudies.org/new/docs/Silkroadpapers/0902Chicky.pdf>

Bērziņš, J. ‘Russia’s New Generation Warfare in Ukraine: Implications for Latvian Defense’, Policy Paper, No. 2., National Defense Academy of Latvia Center for Security and Strategic Research, April 2014, Riga.

Gerasimov, V. ‘Tsennost’ nauki v predvideniye’, Voyenno-promishlenniy kurier, 27 Feb. 2013, <http://www.vpk-news.ru/articles/14632>

Glenn, R. ‘Thoughts on Hybrid Conflict’, Small Wars Journal, 2 March 2009, <http://smallwarsjournal.com/mag/docs-temp/188-glenn.pdf>

Hoffmann, F. G. Conflict in the 21st Century: The Rise of Hybrid Wars, Potomac Institute for Policy Studies, Arlington, Virginia, Dec 2007, http://www.potomac institute.org/images/stories/publications/potomac_hybridwar_0108.pdf.

International Herald Tribune, “Russia says 64 soldiers dead in fight with Georgia,” 20 August 2008

McCuen, John J. Hybrid Wars. MilitaryReview, March-April 2008, 107-113.

Nemeth, W. J. ‘Future War and Chechnya: A Case for Hybrid Warfare’, Thesis, Naval Postgraduate School, Monterey, California, June 2002, http://calhoun.nps.edu/bitstream/handle/10945/5865/02Jun_Nemeth.pdf?sequence=1,

Poroskov, N. “Gonka perevooruzhenia,” Vremia novostei, 3 September 2008.

Prezident RF, “Vystuplenie na ceremonii otkritija mezhdunorodnogo voenno-technicheskogo foruma “Armija-2015”, 16. června 2015, <http://kremlin.ru/events/president/transcripts/49712>

Rácz, A. Russia’s Hybrid War in Ukraine. Breaking the Enemy’s Ability to Resist. FIIA REPORT 43. 2015.

Russia Today, 'United Continent': European volunteers fighting Kiev troops in Eastern Ukraine, Russia Today, 6. září 2014, <https://www.rt.com/news/183864-ukraine-european-volunteers-fighting/>

Rypel, D. Destabilizace sousedních států jako nástroj ruské zahraniční politiky: případ Ukrajiny, bakalářská práce, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, 2015.

Zpráva Borise Němcova. 2014, <http://www.putin-itogi.ru/putin-voina/>

Sputniknews 2014, Kiev Turns to WTO Over Russia's Restrictions on Ukrainian Agriculture Imports: Ministry, Sputniknews, 23. října 2014, <http://sputniknews.com/business/20141023/194491920/Kiev-Turns-to-WTO-Over-Russias-Restrictions-on-Ukrainian.html>

Williamson, M. – Mansoor, P. (eds.): Hybrid Warfare: Fighting Complex Opponents from the Ancient World to the Present, Cambridge University Press, Cambridge, 2012.

Hybridní válka jako nový fenomén v bezpečnostním prostředí Evropy

Pro Informační centrum o NATO vydalo Jagello 2000.

Jagello 2000, Výstavní 8, 709 00 Ostrava
Tel./Fax.: (+420) 597-479-208
e-mail: jagello@jagello.org
www.jagello.org

Úvod: PhDr. Petr Zlatohlávek
Výsledný text projektu zpracovali:
doc. PhDr. Zdeněk Kříž Ph.D.,
Mgr. Zinaida Shevchuk, Ph.D., Ing. Mgr. Peter Števkov

Odpovědný redaktor: PhDr. Petr Zlatohlávek
Obálka a grafická úprava: Ivan Zít

1. vydání, 2015

NEPRODEJNÉ

© **Jagello 2000**, 2015
ISBN: 978-80-904850-2-0

Návrh definice hybridní války

Hybridní válka je ozbrojený konflikt vedený kombinací nevojenských a vojenských prostředků s cílem jejich synergickým efektem přinutit protivníka k učinění takových kroků, které by sám o sobě neučinil. Alespoň jednou stranou konfliktu je stát. Hlavní roli při dosažení cílů války hrají nevojenské prostředky v podobě psychologických operací a propagandy, ekonomických sankcí, embarg, kriminálních aktivit, teroristických aktivit a jiných subverzivních aktivit obdobného charakteru. Vojenské operace útočníka jsou vedeny na zapřenou nepravidelnými silami kombinujícími symetrické a asymetrické způsoby vedení bojové činnosti proti celé společnosti a zejména proti jejím politickým strukturám, orgánům státní správy a samosprávy, ekonomice státu, morálce obyvatelstva a ozbrojeným silám.

Výzkumně prezentační projekt Jagello 2000
realizovaný ve spolupráci
s Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně
a se Zastoupením Evropské komise v České republice.